

Türkiye'nin En Büyük Yırtıcı Kuşu

Kara Akbaba

Dünyada tam 15 farklı akbaba türü olduğunu biliyor muydunuz? Bunların en büyüğü kara akbaba. Kara akbaba Türkiye'de yaşayan dört akbaba türünden biri. Aynı zamanda ülkemizde yaşayan en büyük yırtıcı kuş. Kanat açıklığı üç metreye varan, ağırlığı yaklaşık 14 kilogram olan, boyu da bir metreyi aşan dev gibi bir kuş! Ülkemizde bu kuş türüne en çok Eskişehir'deki Türkmenbaba Dağı ve Ankara'daki Soğuksu Milli Parkı'nda rastlanıyor.

Bu fotoğrafta
kara akbabaları
beslenirken
görüyorsunuz.

Kara akbabalar yükseklerdeki ormanlık arazilerde yaşar. Ölmüş hayvanlarla beslenirler. Besin kaynaklarının başında tavşan, koyun, geyik ve yaban domuzu gelir. Ancak böcek, kertenkele ve kaplumbağa yedikleri de bilinir. Ölmüş hayvanlarla beslenerek organik maddelerin doğaya geri dönüşünü hızlandırır.

Kara akbabaların gözleri çok keskindir. Bu kuşlar besinleri olan ölmüş hayvanları bir kilometre uzaktan bile fark edebilir. Yiyecek arayan bir kara akbaba, diğer akbaba türlerini ve kuzgunları da izler. Çünkü bu

hayvanların bulunduğu yerlerde mutlaka yiyecek bir şeyler vardır.

Kara akbabalar uçarken fazla enerji harcamaz. Çünkü uçmak için genellikle sıcak hava akımlarından yararlanırlar. Bunu, geniş ve uzun kanatları sayesinde yaparlar. Sabah güneşin doğmasıyla birlikte hava ısınmaya başlar. Isınan hava, yoğunluğu azaldığı için yukarı doğru yükselir ve termal denilen sıcak hava akımları oluşur. Kara akbabalar bu hava akımlarını kullanarak neredeyse hiç enerji harcamadan yükseklere çıkabilir.

Kara akbabaları
uçarken
gördüğünüzde
kolayca
tanıyabilirsiniz.

Kara akbabalar yaşlı karaçamlar gibi büyük ağaçların en tepesine yuva yapar.

Sonbaharın gelmesiyle birlikte dişi ve erkek kara akbabalar yuva yapma çalışmalarına başlar. Yuva olarak genellikle önceki yıllarda yapılmış yuvaları kullansalar da bu eski yuvalara yeni malzemeler eklemeleri gerekir. Yuva için en iyi malzeme, kuru ağaç dalları ve otlardır. Bu malzemeleri genellikle erkek kara akbaba toplayıp getirir. Dişi kara akbaba da bunları yuvaya yerleştirir. Kara akbaba yuvalarının çapı üç metre, yüksekliği de iki metre civarında olur. Bu büyüklükteki bir yuvayı ancak büyük ağaçlar taşıyabilir. Bu nedenle yuva yeri olarak genellikle yaşlı ağaçların bulunduğu ormanları seçerler. Yuva aynı zamanda genç kuşların uçuş denemeleri yapmasına uygun, korunaklı bir vadiye yer alır. Kara akbaba çiftleri bazen birden fazla yuva hazırlar. Yumurtlamadan hemen önce bu yuvalardan hangisini kullanacaklarına karar verirler. Yuvayı seçtikten sonra da çevresinde uzun uçuşlar yaparak bölgeyi sahiplendiklerini diğer kuşlara belli ederler.

Yılda yalnızca bir kez yumurtlayan kara akbabalar şubat sonu ya da mart başı

gibi bir yumurta bırakır. Dişi ve erkek kara akbaba sırayla yumurtayı korur ve üzerine oturarak sıcak kalmasını sağlar. Kara akbaba yumurtası özellikle kuzgunlar için önemli bir besin kaynağıdır. Bu nedenle yumurtanın dikkatle korunması gerekir.

İki ay sonra, yaklaşık nisan sonunda yavru yumurtadan çıkar. Dişi ve erkek kara akbaba yavrunun bakımını sürdürür. Dişi kara akbaba yumurtadan yeni çıkmış yavrusunu beslemek için önce yediklerini kursağında bekletir. Besinler sindirilebilir hale geldiğinde de kusarak yavrusuna yedirir. Yumurtadan çıkışından dört ay sonra kanat gelişimi tamamlanan yavru, uçma denemeleri yapmaya başlar. Uçmaya başladıktan iki üç ay sonra da yuvadan ayrılır ve yaklaşık 40 yıl sürecek yaşamına doğru kanat açar.

Kara akbabalar için en büyük tehlike, yaşam alanları olan ormanların yok edilmesidir. Bir başka tehlikeyse bazı yanlış uygulamalardır. Bunların başında, ormanlara başka yırtıcı hayvanları ortadan kaldırmak amacıyla

Bir kara akbaba
ve yavrusu.

Thinkstock

zehirli et bırakılması gelir. Kara akbabalar doğrudan bu zehirli etleri ya da bu etleri yediği için zehirlenerek ölmüş hayvanları yer. Bu, onların da zehirlenerek ölmelerine neden olur.

Olur ya bir gün yolunuz Eskişehir'deki ya da Ankara'daki yaşlı karaçam ormanlarına düşerse kara akbabaları ziyaret etmeyi unutmayın. Bu hayvanlar kesinlikle görülmeye değer!

Alamy / Dijitalimaj